

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ И ИНСТИТУЦИИ“

ЗА СПЕЦ: „Банкиране и застраховане“;

ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 4

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ, т.ч.:		
ЛЕКЦИИ	45	3
УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Л. Георгиев)

2.
(гл. ас. д-р Св. Борисов)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината: да осигури на студентите базови знания относно теорията и практиката на функционирането на финансовите пазари и институции. Тази тематика е твърде актуална в съвременните условия, поради необходимостта от преосмисляне на институционалната структура и регулирането на финансовите системи в контекста на глобалната финансова криза от 2007-08 г.

Предварителни изисквания: за да изучават дисциплината студентите е необходимо да притежават знания и умения за основните принципи на финансите (изучавани по „Въведение във финансите“), правните аспекти на сделките на финансовите институции (изучавани по „Основи на правото“).

Изграждане на знание и разбиране: в резултат на обучението студентите придобиват знания за: природата на финансовите пазари и пазарните дефекти (фрикции); теоретичните основи на финансовото посредничество; структурата на финансовия сектор, моделите на неговата организация и еволюция; същността и типологията на финансовите кризи, както и адекватните антикризисни мерки; спецификите на банковите и небанкови институции и необходимостта от взаимно допълване между тях; съвременните предизвикателства пред класическите финансови институции от страна на FinTech и BigTech индустрията.

Приложение на знанията и уменията: изразява се в способността на студентите да: анализират измеренията на дефектите на финансовите пазари и тяхната еволюция; анализират факторите, влияещи върху еволюцията и съвременните промени в структурата на финансовите пазари и институции; обясняват анатомията на финансовите кризи и необходимите промени в регулирането на финансовия сектор; познават и сравняват бизнеса на различните категории банкови и небанкови финансови институции.

Получените знания и умения имат практическо приложение в работата на мениджърите на банки и други кредитни институции, портфейлните мениджъри на инвестиционни фондове и други институционални инвеститори, финансовите анализатори в брокерски фирми и други финансови институции, инвестиционните посредници и консултанти, специалистите от регулаторните и надзорни агенции на финансовия сектор.

Способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения: придобитите знания се разширяват при изучаването на дисциплините „Инвестиционен мениджмънт“ и „Банково регулиране и надзор“ в бакалавърската програма по „Банкиране и застраховане“ и „Иновации и финансови кризи“ в магистърската програма по „Финанси и иновации“.

Придобиване на ключови компетентности: при обучението по дисциплината по-важните компетентности, които студентите придобиват са цифрова и предприемаческа.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№.	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ ВЪВ ФИНАНСОВИТЕ ПАЗАРИ И ПАЗАРНИТЕ ДЕФЕКТИ	4	3	
1.1.	Природа на финансовите пазари и инструменти			
1.2.	Идеалната пазарна структура: теория и реалност			
1.3.	Дефектите на финансовите пазари и необходимостта от посредничество			

ТЕМА 2. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ФИНАНСОВОТО ПОСРЕДНИЧЕСТВО		4	3	
2.1.	Традиционни теории за финансовото (банково) посредничество			
2.2.	Нови теоретични възгледи за финансовото (небанково) посредничество			
2.3.	Финтех и най-новите концепции за структурните промени във финансовото посредничество			
ТЕМА 3. ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ, ИНСТИТУЦИИ И СТРУКТУРА НА ФИНАНСОВАТА СИСТЕМА		4	3	
3.1.	Видове финансови пазари			
3.2.	Природа и типология на финансовите институции			
3.3.	Институционална структура на финансовата система			
3.4.	Ролята на финансовата инфраструктура			
ТЕМА 4. СТАДИИ В РАЗВИТИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ СИСТЕМИ		4	2	
4.1.	Обзор на стadiите			
4.2.	Ранни форми на финансови посредници и пазари			
4.3.	Алтернативни финансови структури: банково- и пазарно-ориентирани			
4.4.	Конвергенция на алтернативните финансови структури			
ТЕМА 5. ПРОМЕНЯЩАТА СЕ ПРИРОДА И СТРУКТУРА НА ФИНАНСОВОТО ПОСРЕДНИЧЕСТВО СЛЕД 1990 Г.		4	2	
5.1.	Фактори на промените			
5.2.	Институционалните промени в периода 1990 – 2000 г.			
5.3.	Началото на XXI-ви век и феноменът „финансиализация” на икономиките			
ТЕМА 6. ФИНАНСОВИ КРИЗИ		4	3	
6.1.	Природа и типология на финансовите кризи			
6.2.	Кризисни драйвъри			
6.3.	Теоретични обяснения			
6.4.	Глобалната финансова криза от 2007-2009 г.			
6.5.	Дълговата криза в Европа			
ТЕМА 7. БАНКОВИ ИНСТИТУЦИИ		4	2	
7.1.	Специфика на банковия бизнес			
7.2.	Информация и банково посредничество			
7.3.	Процесът на секюритизация и промените в банковите бизнес модели			
ТЕМА 8. ИНВЕСТИЦИОННО ПОСРЕДНИЧЕСТВО НА КАПИТАЛОВИТЕ ПАЗАРИ		4	3	
8.1.	Инвестиционно банкиране и инвестиционни банкови фирми			
8.2.	Брокерски фирми и индустрия на брокерските услуги на дребно			
8.3.	Инвестиране на капиталовите пазари чрез брокерски заеми			
ТЕМА 9. ФОНДОВИ БОРСИ		4	3	
9.1.	Фондовите борси като пазарни посредници			
9.2.	Системи за борсова търговия			

9.3.	Конкурентни пазарни структури: извънборсови пазари и алтернативни системи за търговия			
9.4.	Съвременни предизвикателства и промени в борсовата индустрия			
ТЕМА 10. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНВЕСТИТОРИ		5	4	
10.1.	Институционалните инвеститори в контекста на съвременната финансова архитектура			
10.2.	Застрахователни компании			
10.3.	Частни пенсионни фондове			
10.4.	Инвестиционни компании (дружества) и взаимни фондове			
10.5.	Взаимни фондове на паричния пазар и банки: сравнителни характеристики			
10.6.	Хедж фондове			
10.7.	Фондове за дялови инвестиции и рисков капитал			
ТЕМА 11. ФИНТЕХ: НОВИЯТ ДИГИТАЛЕН ТИП ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ		4	2	
11.1.	Финтех: същност и драйвъри			
11.2.	Еволюция на финтех: от финтех 1.0 до финтех 3.0			
11.3.	Сегменти на финтех индустрията			
11.4.	Съвременна диверсификация на финансовото посредничество: ролята на финтех			
11.5.	Поглед в бъдещето: премахване или допълване на традиционните финансови институции			
Общо		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Междинен тест	1	20
1.2.	Дискусионен въпрос	1	20
1.3.	Практически казус	1	25
Общо за семестриалното оценяване:		3	65
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (комбиниран тест)	1	70
Общо за сесийното оценяване:		1	70
Общо за всички форми на контрол:		4	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Георгиев, Л., Вълканов, Н. (2014). *Финансово посредничество*. Варна: Стено.
2. Мишкин, Фр. С. (2014). *Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари*. София: Изток-Запад.
3. Електронни учебни материали по дисциплината в платформата за електронно обучение на ИУ – Варна.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Георгиев, Л. (2021). Финтех и диверсификация на финансовото посредничество. Тринадесета онлайн научно-приложна конференция с международно участие „*Инвестиции в бъдещето 2021*”, Варна, с. 67-76.
2. Георгиев, Л., Найденова, Кр. (2020). Развитие на водещите фондови пазари и предизвикателствата пред БФБ-София. *Научни трудове на УНСС*, Том № 1, с. 223-257.
3. Рубини, Н., Мим, Ст. (2011). *Кризисна икономика. Основен курс за бъдещето на финансите*. София: Сиела.
4. Стиглиц, Дж. (2010). *Свободното падане. (Америка, свободните пазари, кризата и виновните за нея)*. София: ИнфоДАР.
5. Cambridge Centre for Alternative Finance (2019). *Shifting Paradigms. The 4th European Alternative Finance Benchmarking Report*. University of Cambridge.
6. De Haan, J., Oosterloo, S., Schoenmaker, D. (2015). *Financial Markets and Institutions: a European Perspective*. Third Edition, Cambridge University Press.
7. Financial Stability Board (2019). *FinTech and market structure in financial services: Market developments and potential financial stability implications*.
8. Greenbaum, S., Thakor, A., Boot, A. (2015). *Contemporary Financial Intermediation*. Third Edition, Academic Press Publishing.
9. Mishkin, Fr., Eakins, St. (2018). *Financial Markets and Institutions*. Ninth Edition, Pearson.

Април 2024 г.